

Mål C-21/24

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

12 januari 2024

Domstol som begär förhandsavgörande:

Juzgado de lo Mercantil n.º 1 de Zaragoza (Spanien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

10 januari 2024

Kärande:

CP

Svarande:

Nissan Iberia S. A.

Saken i målet vid den nationella domstolen

Begäran om förhandsavgörande – Karteller – Artikel 101 FEUF – Direktiv 2014/104/EU – Skadestånd på grund av överträdelse av konkurrensrättsliga regler – Tidsfrist för att väcka talan om skadestånd – Preskription

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Skadestånd på grund av överträdelse av konkurrensrätten – Tillämpning av nationella bestämmelser som införlivar ett EU-direktiv på en skadeståndstalan som väckts efter införlivandet, men som rör omständigheter som inträffade före införlivandet – Huruvida det är obligatoriskt att väcka skadeståndstalan – Preskriptionstid – Tidpunkt då preskriptionstiden börjar löpa – Den prejudiciella karaktären hos administrativa beslut om påförande av sanktioner – Problem med att offentliggöra dem

Tolkningsfrågor

- 1) Finns det någon rättslig grund i unionsrätten avseende skillnaden mellan en möjlighet och en skyldighet att väcka skadeståndstalan på grund av överträdelse av konkurrensregler, eller ska den skadelidande personen väcka en sådan talan så snart han eller hon får kännedom om eller kan förväntas ha fått kännedom om att han eller hon har lidit skada till följd av överträdelsen och om vem som har begått överträdelsen, varvid preskriptionstiden börjar löpa?
- 2) Måste den skadelidande personen avvakta tills sanktionsbeslutet har vunnit laga kraft innan han eller hon får väcka talan om skadestånd i domstol, eller får den skadelidande väcka skadeståndstalan i domstol och ska preskriptionstiden då börja löpa, om myndighetens beslut, som offentliggjorts i sin helhet, innehåller uppgifter om vem som har begått överträdelsen i fråga, exakt hur länge den har pågått och vilka produkter som överträdelsen rör?
- 3) Kan beträffande frågan om när preskriptionstiden ska börja löpa ett offentliggörande av hela sanktionsbeslutet på CNMC:s officiella och offentliga webbplats likställas med det offentliggörande av en sammanfattning av beslutet som Europeiska kommissionen gör i Europeiska unionens officiella tidning, med beaktande av att Nationella marknads- och konkurrensmyndighetens beslut bara offentliggörs på dess officiella webbplats?

Anförda unionsbestämmelser

FEUF: artiklarna 101, 102 och 267

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/104/EU av den 26 november 2014 om vissa regler som styr skadeståndstalan enligt nationell lagstiftning för överträdelser av medlemsstaternas och Europeiska unionens konkurrensrättsliga bestämmelser: särskilt artikel 22.1

Rådets förordning (EG) nr 1/2003 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget

EU-domstolens domar i målen C-637/17, C-267/20, C-453/99, C-557/12, C-295/04 och C-298/04, EU-domstolens beslut i mål C-199/22 samt förslag till avgörande i mål C-605/21

Anförda nationella bestämmelser

Constitución española (den spanska konstitutionen): artiklarna 9.3, 24.1 och 117.1.

Ley de Enjuiciamiento Civil (civilprocesslagen): artiklarna 22, 43 och 455.1

Ley de Defensa de la Competencia (lagen om konkurrensskydd): artiklarna 13 och 74 samt övergångsbestämmelse 1

Código Civil (civillagen): artiklarna 1902 och 1968.2

Real Decreto-ley 9/2017, de 26 de mayo, por el que se transponen directivas de la Unión Europea en los ámbitos financiero, mercantil y sanitario, y sobre el desplazamiento de trabajadores (kungligt lagdekret 9/2017 om införlivande av Europeiska unionens direktiv på finans-, handels- och hälsoområdet och om utstationering av arbetstagare)

Tribunal Constitucionals (Författningsdomstolen) domar 19/2008 och 192/2009

Tribunal Supremos (Högsta domstolen) domar 651/2013, 926/2023, 947/2023, 528/2013, 511/2018, 112/2022, 434/2021 och 780/2021

Audiencia Provincial de Zaragozas (provinsdomstolen i Zaragoza) dom 118/2023

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i målet vid den nationella domstolen

- 1 CP väckte skadeståndstalan mot Nissan Iberia S. A. på grund av köpet av ett fordon, i enlighet med den sanktion som Comisión Nacional del Mercado y la Competencia (CNMC) (Nationella marknads- och konkurrensmyndigheten) hade påfört svaranden.
- 2 Den hänskjutande domstolen har konsekvent slagit fast att rätten att väcka en sådan talan var preskriberad, eftersom den menar att talan ska väckas efter att CNMC:s beslut offentliggjorts i sin helhet på myndighetens officiella webbplats, utan att vänta på att beslutet vinner laga kraft.
- 3 Audiencia Provincial de Zaragoza biföll delvis ett överklagande av en dom från den hänskjutande domstolen och fann att rätten att väcka talan inte var preskriberad utan att preskriptionstiden skulle börja löpa från med det att CNMC:s beslut vann laga kraft genom dom i Tribunal Supremo (Högsta domstolen).

Parternas huvudargument

- 4 Svaranden undrar huruvida det är förenligt med unionsrätten och unionens rättspraxis att tolka en nationell bestämmelse så att preskriptionstiden för att väcka skadeståndstalan på grund av konkurrensbegränsande handlingar inte börjar löpa när den nationella konkurrensmyndighetens sanktionsbeslut offentliggörs officiellt i sin helhet, även om sanktionsbeslutet har överklagats till domstol.
- 5 Med hänsyn till principerna om rättssäkerhet och om att bestämmelserna inte ska ha retroaktiv verkan uppkommer frågan om vilken lagstiftning som ska tillämpas på skadeståndstalan som väckts efter ikraftträdandet av direktiv 2014/104/EU och

dess införlivande (lagen om konkurrensskydd) och som avser omständigheter eller administrativa beslut som föregick ikraftträdandet av denna lagstiftning, när den preskriptionstid som gäller för sådan talan enligt den tidigare regleringen inte hade löpt ut.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 6 Till följd av EU-domstolens praxis rörande lastbilskartellen råder det i spansk doktrin och rättspraxis delade meningar om huruvida skadeståndsdirektivet ska tillämpas retroaktivt och om preskriptionstiderna samt om huruvida det är möjligt att återoppta skadeståndsdirektivet *contra legem*.
- 7 Enligt den hänskjutande domstolen skulle lösningen kunna vara att göra skillnad mellan den prejudiciella karaktären hos konkurrensmyndighetens föregående beslut och preskriptionstiden. Den hänskjutande domstolen anser i det här sammanhanget, efter domen i mål C-267/20 rörande preskriptionstiden för skadeståndstalan på grund av konkurrensbegränsande beteende, att preskriptionstiden inte kan börja löpa förrän den skadelidande personen får kännedom om eller kan förväntas ha fått kännedom om a) att det föreligger en överträdelse, b) att det föreligger en skada, c) orsakssambandet mellan dessa båda, d) överträdarens identitet. Även om talan enligt nationell rättspraxis får väckas inom fem år efter att sanktionsbeslutet har offentliggjorts i den officiella tidningen, håller den hänskjutande domstolen inte med om att denna frist gäller.
- 8 Under alla förhållanden påpekar den hänskjutande domstolen att det finns vissa hinder för att tillämpa den preskriptionstiden. För det första finns det ingen rättslig bestämmelse som kräver att konkurrensmyndighetens föregående beslut har vunnit laga kraft innan talerätt uppkommer. Vidare krävs det till följd av 2007 års ändring av konkurrenslagen inte längre att det föreligger ett föregående myndighetsbeslut där det slås fast att ett beteende är konkurrensbegränsande för att en talan i domstol ska få väckas. Den som lider skada av en överträdelse av förbudet mot konkurrensbegränsande beteende kan väcka talan direkt i domstol mot den som gjort sig skyldig till överträdelsen för att göra sina rättigheter gällande, oberoende av konkurrensmyndighetens utredning eller beslut.
- 9 För det andra uppkommer problemet med de skadelidandes kännedom om beslutet. Vad gäller talan om ersättning för skador som biltillverkarkartellen har orsakat bör preskriptionstiden teoretiskt sett börja löpa vid den tidpunkt då myndighetsbeslutet offentliggjordes. Det är vid den tidpunkten som det blir känt att det föreligger en överträdelse, vilka som har gjort sig skyldiga till överträdelsen, hur länge det rättsstridiga agerandet har pågått och att det har orsakat en skada. Mot bakgrund av den stora mängd mål där det har väckts talan runt om i Spanien, oavsett det sanktionsförfarande som inletts av CNMC, uppkommer frågan vilken tidpunkt som ska utgöra referenspunkt för väckandet av talan? Är det när beslutet offentliggörs på CNMC:s webbplats, när CNMC utfärdar ett pressmeddelande, när det får stor spridning i medier på nationell nivå

eller när Tribunal Supremos (Högsta domstolen) dom där sanktionen fastställs vinner laga kraft? Det bör även beaktas att den dom genom vilken sanktionen fastställs inte tillkännages i ett pressmeddelande eller i en officiell tidning eller på en fritt tillgänglig webbplats, utan i en rättsdatabas som folk i allmänhet inte känner till.

- 10 När det gäller tidpunkten då preskriptionstiden för att väcka skadeståndstalan börjar löpa, uppkommer frågan om man ska utgå från den tidpunkt då offentliggörandet skedde av myndighetens sanktionsbeslut, vilket inte alltid föreligger, eftersom det går att föra talan om skadestånd i ett separat tvistemål, eller från den tidpunkt då det beslutet vann laga kraft.
- 11 Audiencia Provincial de Zaragoza anser att preskriptionstiden för rätten att väcka skadeståndstalan börjar löpa när sanktionsbeslutet offentliggörs, även om den, när tvistemålsförfarandet har inletts, kan avbrytas för att klarlägga konsekvenserna av eventuella efterföljande domar i förvaltningsdomstolarna.
- 12 Ett annat alternativ är att preskriptionstiden börjar löpa vid den tidpunkt då sanktionsbeslutet vinner laga kraft. Här uppstår emellertid problemet att det föreligger två olika domstolstyper, nämligen tvistemålsdomstolar, vid vilka skadeståndstalan väcks, och förvaltningsdomstolar, till vilka sanktionsbeslutet överklagas. Detta medför en risk för motstridiga domstolsavgöranden rörande samma faktiska omständigheter.
- 13 Vidare uppkommer frågan vilka bestämmelser som ska reglera preskriptionstiden när det gäller skadeståndstalan som väckts efter att bestämmelserna om införlivande av direktiv 2014/104/EU trätt i kraft, men som rör omständigheter som uppkommit eller beslut som fattats före ikraftträdandet.